

**Bc. Petra Kubálková: Děti s rizikem odkladu povinné školní docházky. Diplomová práce.
Oponentský posudek.**

Studentka **Petra Kubálková** se ve své práci rozhodla převážně kvalitativně prostřednictvím pěti kazuistik prozkoumat pololetní posun dětí ze své třídy mateřské školy. Jejím cílem bylo identifikovat jejich slabé oblasti a ty rozvíjet – a tento cíl skutečně naplnila.

Téma je aktuální, v praxi žádané a velmi dobře využitelné, je postaveno na průměrných teoretických základech. Zdá se, že bylo dobře promyšleno, studentka se orientuje v dané problematice, nastudovala relevantní českou literaturu. Teorie je však pouhou kompilací, zdroje nejsou komparovány, jedná se o ucelený popis problematiky. Teorie s praxí však příliš propojována není. V teorii nalézáme jen minimální informace, zda bylo toto téma již zkoumáno a jak a s jakými výsledky. Teoretická část je v rozsahu úměrná formátu práce a prezentovaná fakta jsou relevantní tématu práce.

V praktické části pak leží podstata studie. Formulace 3 výzkumných otázek se mi jeví jako logická. Výzkumné otázky byly formulovány od počátku zcela konkrétně a přehledně a ve stejném duchu se nesly odpovědi na ně. Text je dobře členěn.

První výzkumná otázka, jaké jsou nejčastější rizikové oblasti u dětí předškolního věku (myšleno u těchto pěti, zřejmě), je velmi dobře zodpovězena. Druhá otázka, jakým způsobem je možné pracovat na odstranění či minimalizaci deficitů, je zodpovězena zcela obecně a popisně, vlastně se sem vůbec výzkum neodráží, ve smyslu – co se dařilo a taky co se nedařilo trénovat (eventuálně čím konkrétně). Třetí otázka, za jakých okolností je vhodným řešením OŠD, je zodpovězena tím, že „autorka by dala odklad dvěma z pěti dětí“ a argumentuje proč. Proč ale nedat OŠD těm třem dětem – v čem jsou jiné. To by byla výzkumná odpověď.

Chybí precizní analytická úvaha studentky, zůstává na popisné rovině a zaměřuje se na popis svých úspěchů (zlepšili se ty děti, co chodily do školky). Zdá se, že neúspěch je připisován zejména rodině (na druhou stranu úplně pomíjí fakt, že jeden z chlapců evidentně trpí mnohem závažnější diagnózou, která nemá se zráním nic společného, dítě trpí evidentně minimálně lehkým mentálním postižením možná v kombinaci s PAS a s tím nic neudělá rodina ani školka). Celkově je skupina dětí poněkud nesourodá (pro výzkumné šetření) a myslím, že případ tohoto chlapce není úplně vhodný (komparovatelný). Domnívám se, že bylo třeba objektivizovat, že do procesu vstupovalo ještě mnohem více faktorů. Jako nešťastné vidím konstatování v závěru: „Zábavnou formou jsem docílila toho, že téměř vymizely obtíže dětí v jednotlivých oblastech. Bylo to pouze soustavným a zábavným tréninkem“.

V diskusi jsou shrnuty závěry, s literárními zdroji či jiným výzkumem diskutuje autorka minimálně, diskuse již nepřináší v chápání práce žádné zvraty, nikam ji neposouvá. Vše je eticky ošetřeno, formálně je diplomová práce ucelená, rozsah zpracovaného materiálu je úměrný typu práce, literatura je dostačující (přestože pouze tuzemská) a poctivě citována.

Celkově se domnívám, že se jedná o **příklad dobré praxe**, je patrná snaha se pochlubit dobrou prací (a ta byla skutečně odvedena) – ale **nejedná se plně o objektivní šetření**. Praktické postupy zde uváděné jsou inspirující, ale ne standartní (v porovnání s jinými školkami). Zdroje dat

jsou velmi jednostranné. Pokud by byly rozšířeny o analyzované rozhovory s rodiči, kolegyní, objektivní měření před a po – to by přineslo větší objektivitu.

Strukturace práce je naproti tomu autorčinou velmi silnou stránkou. Jako velmi inspirativní vnímám např. materiály (tabulky) pro vedení portfolia dítěte např. když má IVP v MŠ při OŠD. **Praktické využití je velkým pozitivem této práce.**

Práci doporučuji k obhajobě.

Možné otázky pro obhajobu:

Kolikrát může dítě dostat odklad školní docházky a kdo ho doporučuje (ve smyslu závazného a právně platného doporučení, na základě kterého nastoupí do školy o rok později)?

Jak jste odlišila vliv přirozeného zrání, práce rodiny a Vaši aktivitu ve výzkumu?

Kde se dozvídáme, co přesně jste s dětmi dělala – existuje nějaká ucelená metodika? Jak často jste s dětmi pracovala? (pak by bylo možné ji vztáhnout k Vaším cílům, co jste vlastně přesně podporovala a v jakém rozsahu)

Jaká oblast se u dětí ovlivňovala nejhůře?

Co Vám „funguje“ v motivaci rodičů ke spolupráci?

V Praze 11.5.2016

PhDr. Mgr. Veronika Pavlas Martanová Ph.D.